

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **M. P.**, bývajúci v S., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. B. B., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v S., proti žalovanému : **L. S. T., spol. s r.o.**, so sídlom v P., IČO : X., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. I. Č., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v P., **o zaplatenie 226 466,- Sk s prísl.**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 1 C 34/2003, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. novembra 2007 sp.zn. 5 Co 101/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 257,14 €, do rúk jeho zástupcu JUDr. B. B., advokáta Advokátskej kancelárie so sídlom v S., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves (súd prvého stupňa) rozsudkom z 1. februára 2007 č.k. 1 C 34/2003-166 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 182 873,10 Sk spolu s 13 %-ným úrokom z omeškania od 1. januára 2003 do zaplatenia. Žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť žalobcovi, na účet jeho zástupcu, náhradu trov konania v sume 122 269,50 Sk a na účet súdu náhradu trov hradených štátom v sume 3 000,- Sk. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Krajský súd v Košiciach (odvolací súd), na odvolanie žalovaného, rozsudkom zo 7. novembra 2007 sp.zn. 5 Co 101/2007 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, okrem jeho

výroku o trovách konania. Ten zmenil tak, že žalobcovi „prisúdil“ náhradu trov konania v rozsahu 60 %, vo výške 63 265,- Sk, a žalovanému uložil povinnosť túto náhradu zaplatiť zástupcovi žalobcu. Žalobcovi „prisúdil“ aj náhradu trov odvolacieho konania v sume 15 948,- Sk s tým, že žalovaný je povinný náhradu zaplatiť zástupcovi žalobcu. Odvolací súd tak rozhodol vo veci samej podľa § 219 O.s.p. považujúc rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny, vychádzajúci z úplne zisteného skutkového stavu veci a jeho správneho právneho posúdenia.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, a pre rovnaké vady i rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil v prvom rade tým, že postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces a princíp rovnosti zbraní. Žalovaný vidí namietanú vadu konania v tom, že súd prvého stupňa mu, ani ním zvolenému zástupcovi, nedoručil podanie z 22. januára 2007, ktorým žalobca zmenil žalobu; pred vyhlásením rozsudku, po vyhlásení, že dokazovanie je skončené, súd mu doručil krátkou cestou iba uznesenie, ktorým pripustil zmenu žaloby. Touto vadou konania, namietanou v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, sa odvolací súd správne nevyporiadal. Podľa žalovaného postupom nižších súdov mu bola odňatá možnosť zoznámiť sa s podaním zástupcu žalobcu z 22. januára 2007, založeným na čl. 155 - 157 spisu, účelom ktorého bolo nepochybne ovplyvniť rozhodnutie súdu. Žalovaný v dovolaní tiež tvrdí, že súd prvého stupňa sa v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. nevyporiadal s jeho tvrdením, že mzda a náhrada mzdy sa už raz dostali do dispozičnej sféry žalobcu „prostredníctvom bezpodielového spoluvlastníctva manželov“, keďže mzdu a náhradu mzdy, ktoré sú predmetom konania, preberala manželka žalobcu s jeho vedomím a súhlasom, a ani s námietkou, že „opätovným“ vymáhaním mzdy a jej náhrady žalobca zneužil svoje práva. Odvolací súd, keďže uvedenými skutočnosťami sa zaoberal až v konečnom rozhodnutí o veci, porušil zásadu dvojinštančnosti konania.

Žalobca navrhol dovolanie zamietnuť a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť mu náhradu trov dovolacieho konania. Uviedol, že tvrdenie žalovaného, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, je neopodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), postupujúc podľa predpisov účinných od 15. októbra 2008 (prechodné ustanovenie § 372p ods. 1 O.s.p.

k úpravám účinným od 15. októbra 2008 na základe zákona č. 384/2008 Z.z.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania zastúpený advokátom (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, pretože dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len pokiaľ to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon, dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 – 3 O.s.p., pretože ním bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania a v danej veci dosiaľ dovolací súd, právnym názorom ktorého by bol odvolací súd viazaný, nerozhodol.

Pokiaľ rozsudok odvolacieho súdu (ktorý žalovaný napadol v celom rozsahu) obsahuje aj časť, ktorou sa mení rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania, prípustnosť dovolania proti tejto časti rozsudku treba posudzovať podľa § 239 O.s.p. a nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 O.s.p., a to aj v prípade, že je pojaté do rozsudku o veci samej. Ani v takom prípade totiž nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu, a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadieť ako na uznesenie. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (pripúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom

niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní, podľa jeho obsahu, zjavne namietaná vada konania spočívajúca v tom, že žalovanému sa postupom súdov nižších stupňov odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. O túto vadu konania ide vtedy, ak súd postupoval v konaní tak, že znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Žalovaný vytýka túto vadu konania neopodstatnene.

Z obsahu spisu súdu prvého stupňa vedeného v preskúmvanej veci dovolací súd zistil nasledovné skutočnosti dôležité z hľadiska posúdenia opodstatnenosti predmetného dovolacieho dôvodu :

Žalobca sa pôvodnou žalobou domáhal na žalovanom splnenia povinnosti zaplatiť mu 226 466,- Sk spolu s 13 %-ným úrokom z omeškania a náhrady trov konania.

Na pojednávaní súdu prvého stupňa konanom 2. februára 2004, na ktorom boli prítomní tak žalovaný ako aj jeho zástupca, žalobca (ním zvolený zástupca) zmenil žalobu tak, že ju sčasti (o zaplataenie 35 446,90 Sk) vzal späť. Súd prvého stupňa uznesením pojatým

do zápisnice o pojednávání konanie o sumu 35 446,90 Sk zastavil. Zástupca žalovaného po vyhlásení uznesenia, okrem iného, uviedol, že uznávajú nárok, ktorý bol vyčíslený a predložený na dnešnom pojednávání.

Na č.l. 155 – 157 spisu je založené podanie zástupca žalobcu z 22. januára 2007 označené ako stanovisko žalobcu k doterajším prednesom a vyjadreniam žalovaného. V poslednom odseku tohto podania je uvedené: „Vzhľadom na výslovnú žiadosť môjho klienta, aby tento spor už bol ukončený, ako aj vzhľadom na uznávací prejav žalovaného zo dňa 2.2.2004, žalobca už nechce znášať námietky voči znaleckému posudku, a preto žiadame vo veci už rozhodnúť, našej žalobe vyhovieť a zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy uvedenej v upravenom petite, podľa uznesenia súdu zo dňa 2.2.2004 a priznať nám trovy konania.“

Na pojednávání súdu prvého stupňa konanom 29. januára 2007, na ktorom boli prítomní aj žalovaný a jeho zástupkyňa (došlo k zmene v zastúpení), zástupca žalobcu, okrem iného, uviedol : „, ... a navrhujeme, aby súd rozhodol v zmysle upraveného petitu návrhu a to z dôvodov uvedených v našom písomnom vyjadrení na č.l. 155 až 157. Dielčie nároky na nevyplatenú mzdu za rok 2001 je vo výške 83 976,- Sk, rok 2002 obdobie 1 - 10 je 78 878,- Sk a 10 - 12 za rok 2002 je 10 849,- Sk. Teda na mzde je nedoplatok 173 701,- Sk, na stravnom 17 025,10 Sk a náhrada za nevyčerpanú dovolenku vo výške 25 478,- Sk.“ Súd prvého stupňa písomne vypracovaným uznesením z 31. januára 2007 č.k. 1 C 34/2003-163 pripustil „úpravu petitu“ v tomto znení: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 216 204,- Sk s 13 % úrokom z omeškania od 1. januára 2003 do zaplatenia a trovy konania, ktoré budú vyčíslené v písomnom vyhotovení rozsudku na účet JUDr. B. B., a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.“ Toto uznesenie bolo zástupkyňi žalovaného doručené do vlastných rúk.

Súd prvého stupňa rozsudkom z 1. februára 2007 č.k. 1 C 34/2003-166 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 182 873,10 Sk spolu s 3 %-ným úrokom z omeškania od 1. januára 2003 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 122 269,50 Sk, a to na účet jeho zástupcu. Žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov hradených štátom v sume 3 000,- Sk. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Z uvedeného, podľa dovolacieho súdu, vyplýva, že podaním z 22. januára 2007, označeným ako stanovisko žalobcu k doterajším prednesom a vyjadreniam žalovaného žalobca žalobu nijak nemenil; navrhol, aby súd rozhodol podľa žaloby, zmenu ktorej pripustil uznesením z 2. februára 2004 pojatým do zápisnice o pojednávaní (týmto uznesením bolo konanie o sumu 35 446,90 Sk zastavené). Od zmeny žaloby treba odlišovať jej späťvzatie (čiastočné späťvzatie) podľa § 96, ktoré má iné procesné dôsledky.

Žalovaný preto neopodstatnene vytýka súdu prvého stupňa, že porušil ustanovenie § 95 ods. 1 druhá veta O.s.p. tým, že mu nedoručil podania žalobcu z 22. januára 2007.

Pokiaľ žalovaný vytýka súdu prvého stupňa nedoručenie podania žalobcu z 22. januára 2007 aj z iného dôvodu, z dôvodu porušenia princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, dovolací súd uvádza, že takáto povinnosť pre súd zo žiadneho procesného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplývala. Predmetné stanovisko navyše neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli žalovanému známe. Na tomto mieste dovolací súd poznamenáva, že ani žalobcovi nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu znalkyne k jej posudku č. 3/2006.

K zmene žaloby v zmysle ustanovenia § 95 ods. 1 O.s.p. došlo na pojednávaní súdu prvého stupňa konanom 29. januára 2007, na ktorom zástupca žalobcu, okrem iného, uviedol: „ ... a navrhujeme, aby súd rozhodol v zmysle upraveného petitu návrhu a to z dôvodov uvedených v našom písomnom vyjadrení na č.l. 155 až 157. Dielčie nároky na nevyplatenú mzdu za rok 2001 je vo výške 83 976,- Sk, rok 2002 obdobie 1 - 10 je 78 878,- Sk a 10 - 12 za rok 2002 je 10 849,- Sk. Teda na mzde je nedoplatok 173 701,- Sk, na stravnom 17 025,10 Sk a náhrada za nevyčerpanú dovolenku vo výške 25 478,- Sk.“ Z tohto prednesu zástupcu žalobcu vyplýva, že žalobca sa domáha na žalovanom splnenia povinnosti zaplatiť mu 216 204,- Sk spolu s príslušenstvom. Takto zmenenú žalobu ale súd prvého stupňa nebol povinný doručiť žalovanému, pretože ten, i ním zvolená zástupkyňa, boli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k žalobe (§ 95 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Podľa dovolacieho súdu nenapĺňa znaky vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. ani výhrada žalovaného podľa ktorej, keďže sa súd prvého stupňa v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. nevyporiadal s jeho tvrdením, že mzda a náhrada mzdy sa už raz dostala do dispozičnej sféry žalobcu „prostredníctvom bezpodielového spoluvlastníctva

manželov“, pretože mzdu a náhradu mzdy, ktoré sú predmetom konania, preberala manželka žalobcu s jeho vedomím a súhlasom, a ani s jeho námietkou, že „opätovným“ vymáhaním mzdy a jej náhrady žalobca zneužil svoje práva, odvolací súd porušil zásadu dvojinštančnosti konania, ak uvedenými skutočnosťami sa zaoberal až v konečnom rozhodnutí vo veci. Táto námietka žalovaného je totiž v rozpore s obsahom rozhodnutí súdov nižších stupňov. Na str. 10 odsek 6 odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je uvedené: „Z konania je zrejmé i v návaznosti na konanie sp.zn. 2 C 33/03, v ktorom žalobca L. S. T. s.r.o. vymáha od žalovanej – M. P. mzdu, ktorú prevzala aj za svojho manžela, že žalobca nemal uspokojené peňažné nároky žalovaným, na prevzatie mzdy nikoho nesplnomocnil, ...“ Odvolací súd sa s námietkou žalovaného, že mzdu preberala manželka podrobne zaoberal na str. 10 odsek 2 až 11 svojho rozsudku a udobril správne (hoci i stručné) závery súdu prvého stupňa. Posúdenie toho, či ide o správne závery súdov, by patrilo dovolaciemu súdu až pri posúdení, či ich rozhodnutia spočívajú na správnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) Také posúdenie by ale prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by bolo dovolanie žalovaného prípustné.

Preskúmaním veci dovolací súd nezistil ani existenciu väd podľa ustanovení § 237 písm. a/ - e/ a g/ O.s.p.; existenciu takých väd naostatok žalovaný ani netvrdí v dovolaní.

Vzhľadom na uvedené, dovolacie konanie sa obmedzilo iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

Z týchto dôvodov bolo potrebné dovolanie žalovaného odmietnuť podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods.4 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p. a § 142 ods.1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalobcovi náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jednu právnu službu, ktorú mu poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovaného (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 210,78 € (6 350,- Sk), čo spolu s DPH 40,05 € (1 206,50 Sk) a s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky

a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky), t.j. 6,31 € (190,- Sk), predstavuje spolu 257,14 € (7 746,50 Sk).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. marca 2009

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková